

ZAJEDNIČKA IZJAVA O TRILATERALNOJ SURADNJI U SJEVERNOM JADRANU

Ministri vanjskih poslova Republike Hrvatske, Talijanske Republike i Republike Slovenije sastali su se u Ljubljani 21. travnja 2021. radi nastavka razgovora o perspektivi trilateralne suradnje na temelju prethodnog trilateralnog sastanka održanog u Trstu 19. prosinca 2020. Podsjećajući na Zajedničku izjavu usvojenu u Trstu, ministri su naglasili dramatične gospodarske i socijalne posljedice pandemije bolesti COVID-19 i važnost regionalne suradnje za jačanje socijalno-gospodarske otpornosti i oporavka.

Ministri su pozdravili pojačanu trilateralnu suradnju među susjednim državama EU-a u jadranskoj regiji i još jednom naglasili da je Jadransko more poluzatvoreno more s jedinstvenim obalnim krajolikom i ekosustavom morske bioraznolikosti, tako da obalne države imaju zajedničku odgovornost za njegovu zaštitu i promicanje. Imajući u vidu suradnju država koje graniče poluzatvorenim morima, kako je utvrđeno u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS), složili su se o važnosti zajedničkog rješavanja sadašnjih i budućih izazova u zaštiti Jadranskog mora i održivosti njegovih resursa, kao što su dugoročni učinci onečišćenja, klimatskih promjena i porasta razine mora, te gubitak bioraznolikosti.

U tom su pogledu ministri naglasili potrebu jačanja trilateralne suradnje između ministarstava svoje tri države, njegujući na taj način dobrosusjedske odnose. Takva suradnja treba se provoditi u skladu s mjerodavnim zakonodavstvom i politikama EU-a i međunarodnim ugovorima čije su stranke njihove države.

Podsjetili su na IMO-ove sheme odijeljenog prometa na sjevernom Jadranu i dogovore postignute u okviru Mješovite komisije za zaštitu voda Jadranskog mora i obalnog područja od onečišćenja. Nadalje, ministri su potvrdili svoju predanost neometanoj pomorskoj trgovini i poštovanju slobode plovidbe i drugih sloboda u isključivim gospodarskim pojasevima, uključujući pravo na održavanje vojnih vježbi, u skladu s međunarodnim pravom, posebno s UNCLOS-om. Također su potvrdili važnost pomorske sigurnosti.

Ministri su pozdravili činjenicu da su od njihovog sastanka u Trstu resorna ministarstva već održala trilateralne sastanke o povezivosti, plavom gospodarstvu i zaštiti okoliša te pozitivno ocijenili dosadašnje rasprave. Posebice:

Povezivost

Tri strane su dogovorile održavanje trilateralnog sastanka s predstavnicima Udruge sjevernojadranskih luka (NAPA) kako bi se istražile moguće aktivnosti jačanja suradnje među lukama, također kroz projekte koje financira EU, u teretnom prometu (npr. zeleni koridori) i za poboljšanje infrastrukturne i intermodalne povezanosti, također imajući u vidu masterplan EUSAIR-a za promet. Tri strane su se također usuglasile o jačanju zajedničke promocije jadranskih teretnih i putničkih putova kao jednog od najodrživijih načina prijevoza, posebno u kombinaciji sa željeznicom. Naglasile su važnost poboljšane trilateralne suradnje u operacijama traganja i spašavanja na temelju Međunarodne konvencije o traganju i spašavanju na moru (SAR) i drugih mjerodavnih međunarodnih ugovora kojih su sve tri države stranke.

Plavo gospodarstvo

Tri strane su pozdravile popis područja za suradnju koja će se dalje razvijati u trilateralnom formatu. Pozdravile su interes Slovenije da se pridruži skupini za ribarstvo ADRIATICA i složile se da će i dalje biti posvećene tom pitanju. Ponovile su važnost zajedničkog rada na dovršenju novih višegodišnjih planova upravljanja malim pelagičnim i pridnenim vrstama u okviru Opće komisije za ribarstvo Sredozemlja (GFCM). Nadalje, tri strane su preliminarno razmijenile mišljenja o utjecaju isključivih gospodarskih pojaseva (IGP-ova) u Jadranskom moru, još jednom naglašavajući da će ribolovne aktivnosti i dalje biti uređene Zajedničkom ribarstvenom politikom EU-a. Složile su se da se projekt FAO-a AdriaMed treba nastaviti i u slučaju izostanka financijskog doprinosa Europske komisije i izrazile su namjeru daljnjeg pružanja financijske potpore projektu na trenutačnim razinama.

Zaštita okoliša

Tri strane su ponovno potvrdile svoju predanost zaštiti Jadranskog mora i intenziviranju svoje suradnje u tom pogledu. Raspravljale su o nastavku rada Mješovite komisije za zaštitu voda Jadranskog mora koja je u prošlosti postigla značajne rezultate. Tri strane će se, kao države članice EU-a, nastaviti baviti izazovima koji proizlaze iz provedbe ciljeva utvrđenih u Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030. godine, posebno s ciljem uspostave zaštićenih područja koja će obuhvatiti najmanje 30 % površine mora u Europi, uključujući kroz određivanje Natura 2000 područja i mreža zaštićenih područja. Sve će strane nastojati ojačati svoju suradnju na zajedničkom subregionalnom pristupu u provedbi Okvirne direktive o morskoj strategiji. Imajući u vidu potrebu za integriranim i koordiniranim djelovanjem u slučajevima iznenadnih onečišćenja i njihovog sprečavanja, strane će razmotriti potrebu za preispitivanjem Sporazuma o Subregionalnom planu intervencija (za sprečavanje, spremnost za i reagiranje na

iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera) iz 2005. kako bi se prilagodio, uzimajući u obzir trenutačne okolnosti. Sve strane žele dalje raspravljati o mogućim aktivnostima vezanim uz Međunarodnu konvenciju o nadzoru i upravljanju brodskim balastnim vodama i talozima iz 2004. (BWM Konvencija). Ciljevi Europskog zelenog plana i naš zajednički europski cilj da Europa postane prvi klimatski neutralni kontinent na svijetu, ostaju glavni ciljevi.

U potpunosti svjesni gospodarskog potencijala sjevernog Jadrana u plavom gospodarstvu, uključujući održivi pomorski i obalni turizam, uzimajući u obzir strateški položaj sjevernojadranskih luka u pomorskim prometnim mrežama i njihov veliki potencijal za pojačanu suradnju u povezivosti, ministri su se složili ojačati svoj trilateralni mehanizam savjetovanja i potaknuti resorna ministarstva da nastave daljnju suradnju u prethodno spomenutim sektorima. Također su se složili da bi u budućnosti trilateralna suradnja mogla uključivati i druge sektore i potvrdili su spremnost uključivanja svih relevantnih dionika, čija su aktivna podrška i sudjelovanje presudni za promociju i zaštitu područja.

Ad hoc radne skupine za posebne teme raspraviti će zajedničke izazove, odrediti projekte i predložiti područja daljnje suradnje. Ministri vanjskih poslova nastavit će osiguravati koordinaciju trilateralne suradnje i razmatrat će prijedloge predstavljane od strane ad hoc radnih skupina u određenim središnjim temama. Ministri su se složili da će se i dalje redovito sastajati, uzimajući u obzir napredak u raspravama održanim u ad hoc radnim skupinama.

Potpisano u Ljubljani 21. travnja 2021.

Gordan Grlić Radman

Luigi Di Maio

Anže Logar

ministar vanjskih i
europskih poslova

ministar vanjskih poslova
i međunarodne suradnje

ministar vanjskih poslova

Republika Hrvatska

Talijanska Republika

Republika Slovenija